

ปีที่ 49 ฉบับที่ 52 : 11 มกราคม 2562

Volume 49 Number 52 : January 11, 2019

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ (Outbreak Verification Summary)

นิรันดร์ ยิ้มจอหอ, ประภาพร จันทร์เพชร, ภวรัญญู แก้วสุจริต, กิรติกานต์ กลัดสวัสดิ์, ขวัญเนตร มีเงิน, ธัญวรัตน์ กอมณี, พันธณีย์ ธิติชัย
ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 52 ระหว่างวันที่ 30 ธันวาคม 2561-5 มกราคม 2562 ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. สงสัยโรคไข้วัดข้อยุ่งลาย หรือ โรคชิคุนคุนยา (Chikungunya หรือ Chikungunya fever) 2 เหตุการณ์

จังหวัดกระบี่ พบผู้ป่วยสงสัยโรคไข้วัดข้อยุ่งลาย จำนวน 59 ราย โดยมีอาการป่วยเข้านิยาม ผู้ป่วยสงสัยโรคไข้วัดข้อยุ่งลาย หมายถึง ผู้มีอาการใช้ร่วมกับอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ผื่น ปวดข้อ ทั้งหมดอยู่ที่ ตำบลคลองประสะงค์ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ทำการเก็บตัวอย่างส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ จำนวน 14 ตัวอย่าง ได้แก่ EDTA 10 ตัวอย่าง ส่งตรวจด้วยวิธี PCR ที่สถาบันบำราศนราดูร และตัวอย่าง Serum 4 ตัวอย่าง ตรวจ IgG, IgM for Chikungunya จากการตรวจสอบข่าวกรณีมีรายงานพบผู้เสียชีวิตจากโรคแทรกซ้อน 1 ราย ในพื้นที่ตำบลคลองประสะงค์ โรงพยาบาลกระบี่รายงานว่า ผู้ป่วยชาย อายุ 67 ปี ขณะป่วยอยู่ที่ หมู่ 2 ตำบลคลองประสะงค์ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ มีโรคประจำตัว

เกาต์และโรคหัวใจ วันที่ 26 ธันวาคม 2561 มารับการรักษาที่โรงพยาบาลกระบี่ด้วยอาการซึม อ่อนเพลีย ปัสสาวะราด แรกรับวัดอุณหภูมิร่างกายได้ 37 องศาเซลเซียส ซีพจร 112 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 165/131 มิลลิเมตรปรอท อัตราการหายใจ 24 ครั้งต่อนาที DTX ร้อยละ 45 แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้น Hypoglycemic coma ผลตรวจนับความสมบูรณ์ของเม็ดเลือดพบ เกล็ดเลือด 190,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์เมตร ความเข้มข้นโลหิต ร้อยละ 37 เม็ดเลือดขาว 10,700 เซลล์ต่อลูกบาศก์เมตร เป็นชนิดนิวโทรฟิล ร้อยละ 96 เป็นชนิดลิมโฟไซต์ ร้อยละ 3 การทำงานของไต BUN=41 ระดับเกลือแร่ในร่างกาย Sodium 136.7 mEq/L Potassium 4 mEq/L Chloride 101 mEq/L Bicarbonate 19 mEq/L ผลเพาะเชื้อจากตัวอย่างเลือดไม่พบเชื้อ วันที่ 28 ธันวาคม 2561 ผู้ป่วยอาการทรุดและเสียชีวิตลง แพทย์วินิจฉัยสุดท้าย Hypoglycemic และมีภาวะ Aspirate pneumonia

◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 52 ระหว่างวันที่ 30 ธันวาคม 2561-5 มกราคม 2562	817
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 52 ระหว่างวันที่ 30 ธันวาคม 2561-5 มกราคม 2562	820
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาจากบัตรรายงาน 506 ประจำเดือนธันวาคม 2561	825

จังหวัดสุรินทร์ พบผู้ป่วยสงสัยโรคไข้วัดข้ออยู่หลาย 113 ราย พบผู้ป่วยที่มีอาการปวดตามข้อ มีผื่นแดงและบวมตามร่างกาย เดินลำบาก ลักษณะคล้ายโรคซิกนุกุนยาจำนวนมากในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง อ.ศรีขรภูมิ จ.สุรินทร์ แรกเริ่มมีชาวกำพูชาและชาวไทย เดินทางมาจากจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 6 คน แต่ไม่ทราบวันที่ชัดเจน เป็นเพศชาย 4 คน เพศหญิง 2 คน โดยในระหว่างวันที่ 7-18 ตุลาคม 2561 มีผู้ป่วยอาการไข้วัดข้อ หนาวสั่น ได้กินยา อาการดีขึ้น ส่วนรายอื่นมีอาการผื่นแดงตามร่างกาย ปวดตามข้อ บวมและเดินลำบาก ในระยะเวลา 2 เดือนที่ผ่านมา มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาด้วยอาการดังกล่าวต่อเนื่องกันประมาณ 113 ราย ส่วนใหญ่เข้ารับการรักษาตามคลินิก และโรงพยาบาลศรีขรภูมิ

2. สงสัยขาดวิตามิน (Hyperthyroidism) ในเรือนจำจังหวัดเชียงใหม่ พบผู้ป่วยในเรือนจำกลางเชียงใหม่ จำนวน 71 ราย ป่วยด้วยอาการแขนขาอ่อนแรง จากการตรวจผู้ป่วยที่มีอาการอ่อนแรงในวันที่สอบสวนโรคจำนวน 11 ราย พบว่าทั้งหมดเป็นเพศชาย อายุระหว่าง 20-42 ปี ทั้งหมดมีอาการอ่อนแรงต้นขาทั้งสองข้าง motor power grade 2-4 มีอาการอ่อนแรงบริเวณต้นแขน 2 ราย และมีการรับรู้ที่ลดลง (decreased sensation) 2 ราย ไม่พบผู้ป่วยที่มีอาการไข้ หรือผื่น ทุกรายมีระดับการรู้สึกตัว และสัญญาณชีพที่เป็นปกติ ผู้ป่วยทั้งหมดมีอาการระหว่างวันที่ 31 ธันวาคม 2561-2 มกราคม 2562 และได้ทำการเลือกผู้ป่วยจำนวน 5 รายที่มีอาการอ่อนแรงค่อนข้างมาก เพื่อตรวจหาระดับโพแทสเซียมในเลือด พบว่ามีเพียง 2 รายที่มีระดับโพแทสเซียมในเลือดต่ำกว่าระดับปกติเล็กน้อย คือ 3.2 และ 3.4 mmol/L ส่วนผู้ป่วยอีก 3 รายอยู่ในระดับปกติ จากการสัมภาษณ์ผู้ป่วย พบว่าในคืนของวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และวันที่ 1 มกราคม 2562 ได้มีการอนุญาตให้ผู้ต้องขังสั่งอาหารจากร้านค้าเพื่อขึ้นไปรับประทานบนเรือนนอนได้ เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองเทศกาลปีใหม่ โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้ทานน้ำอัดลม เค้ก ยำวุ้นเส้น ยำมาม่า ระหว่างเวลา

17.00-21.00 น. และเริ่มมีอาการหลังจากนั้น บางรายได้เริ่มมีอาการก่อนหน้านั้น แต่อาการเป็นมากขึ้นหลังจากช่วงเวลาดังกล่าว ทั้งนี้จากการทบทวนข้อมูลทางวิชาการ พบว่าภาวะที่พบได้บ่อยคือ ภาวะโพแทสเซียมในเลือดต่ำ และภาวะขาดวิตามินบี 1 ซึ่งพบได้บ่อยในผู้ป่วยที่มีภาวะทุโภชนาการ โดยการรับประทานอาหารมื้อใหญ่ ๆ จะมากกระตุ้นภาวะดังกล่าวได้

3. การประเมินความเสี่ยงของโรคซิกนุกุนยา

สถานการณ์โรคซิกนุกุนยา ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561 (ข้อมูลจากระบบรายงานการเฝ้าระวังโรค 506 สำนักโรคระบาดวิทยา วันที่ 3 ธันวาคม 2561) มีรายงานพบผู้ป่วยโรคซิกนุกุนยา 3,444 ราย จาก 14 จังหวัด คิดเป็นอัตราป่วย 5.21 ต่อประชากรแสนคน ไม่พบผู้ป่วยเสียชีวิต การกระจายการเกิดโรครายภาค พบว่า จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดได้แก่ สงขลา 165.47 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาได้แก่สตูล (70.92) ภูเก็ต (45.47) ปัตตานี (36.86) นราธิวาส (36.32) ตรัง (7.94) พัทลุง (5.91) ยะลา (2.86) กระบี่ (2.78) เพชรบุรี (1.04) ประจวบคีรีขันธ์ (0.74) สุราษฎร์ธานี(0.19) กรุงเทพมหานคร (0.26) และนนทบุรี (0.08) โดยส่วนใหญ่เป็นการระบาดเป็นกลุ่มก้อน ในบางอำเภอที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมือง ในหลายพื้นที่ที่เป็นจังหวัดท่องเที่ยว

จากแนวโน้มการเกิดโรคในพื้นที่ท่องเที่ยวและกรุงเทพมหานคร คาดว่าจะมีโอกาสพบผู้ป่วยมากขึ้นได้หลังเทศกาลปีใหม่ เนื่องจากมีการเดินทางกลับภูมิลำเนา หรือไปท่องเที่ยวในพื้นที่ระบาด โรคไข้วัดข้ออยู่หลายมีอยู่หลายบ้านและอยู่หลายสวนเป็นพาหะเช่นเดียวกับ ไข้ฉิบาและไข้เลือดออก และยังไม่มียุทธศาสตร์ป้องกันโรค ดังนั้นการควบคุมโรคจึงจำเป็นต้องเน้นการควบคุมยุงพาหะเป็นหลัก ซึ่งในพื้นที่ชุมชนเมืองจะมีความยากลำบากในการดำเนินงานค่อนข้างมากเนื่องจากทัศนคติ วิถีชีวิต และความแออัดของประชากร ทำให้เขตเมืองมีผู้ป่วยมากกว่าและมีการระบาดต่อเนื่องยาวนานกว่าเมื่อเทียบกับพื้นที่ชนบท การควบคุมโรคในเขตเมืองจำเป็นต้องอาศัยการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงกลยุทธ์ที่ดีในการดำเนินงานควบคุมโรค หากไม่มีการร่วมมือและเห็นความสำคัญของการควบคุมยุงพาหะจากภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จะทำให้สามารถพบผู้ป่วยโรคไข้วัดข้ออยู่หลายได้ต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่เขตเมือง

ข้อพิจารณา

1. พิจารณาสันับสนุนในพื้นที่ที่มีการตั้ง EOC เพื่อระดมทรัพยากรและภาคีเครือข่ายในการควบคุมโรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่เขตเมืองซึ่งมีความยากลำบากในการควบคุมโรค และพื้นที่

คำชี้แจงการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
สำนักโรคระบาดวิทยา ได้ดำเนินการยกเลิกการจัดพิมพ์รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (WESR) ทางสื่อสิ่งพิมพ์ โดยมีการจัดทำในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพียงอย่างเดียว เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 โดยจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2561 เป็นต้นไป

ที่มีผู้ป่วยรายใหม่ต่อเนื่อง

2. แจ้งเตือนในหลายพื้นที่ให้เฝ้าระวังผู้ป่วยที่มีอาการไข้เฉียบพลัน สงสัยติดเชื้อไวรัส และเดินทางมาจากพื้นที่ที่มีรายงานการระบาด

3. ให้การป้องกันผู้ป่วยถูกยุงกัด เพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อ

4. ส่งเสริมให้ประชาชนยึดหลัก “3 เก็บ ป้องกัน 3 โรค” คือ 1) เก็บบ้านให้สะอาด ไม่ให้มีมุมอับทึบเป็นที่เกาะพักของยุง 2) เก็บขยะ เศษภาชนะไม่ให้เปื้อนแหล่งเพาะพันธุ์ยุง และ 3) เก็บน้ำภาชนะใส่น้ำต้องปิดฝาให้มิดชิดป้องกันไม่ให้ยุงลายวางไข่

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. สถานการณ์โรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรงสายพันธุ์ H5 ในสัตว์ปีก ประเทศเวียดนาม ได้หวัด และอินเดีย

ข้อมูลจากเว็บไซต์ CIDRAP ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 รายงานว่า ประเทศเวียดนาม ได้หวัด และอินเดีย มีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรงในสัตว์ปีกครั้งใหม่ ตามรายงานขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) สถานการณ์การระบาดในประเทศเวียดนามเริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2561 ในจังหวัด Dak Lak ทางตอนใต้ พบสัตว์ปีกป่วย 100 ตัว ติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนกตาย 50 ตัว จากสัตว์ปีกทั้งหมด 215 ตัว เป็นการระบาดของโรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรงสายพันธุ์ H5N1 ได้ดำเนินการทำลายสัตว์ปีกที่เหลือเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรค สถานการณ์การระบาดในได้หวัด เจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพสัตว์ รายงานยืนยันการระบาดของโรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง สายพันธุ์ H5N2 จำนวน 2 เหตุการณ์ โดยเหตุการณ์แรกเกิดขึ้นในฟาร์มห่าน เมือง Taoyuan ทางตอนเหนือของประเทศ และอีกเหตุการณ์เกิดขึ้นในสัตว์ปีกที่เลี้ยงแบบหลังบ้าน มณฑล Chiayi ทางตอนใต้ของประเทศ ในเหตุการณ์แรก พบห่านติดเชื้อโรคไข้หวัดนกตาย 33 ตัว จากทั้งหมด 1,201 ตัว ได้ดำเนินการทำลายสัตว์ปีกที่เหลือ สำหรับเหตุการณ์ที่ 2 พบไก่ติดเชื้อตาย 16 ตัว ซึ่งการระบาดเริ่มขึ้นเมื่อ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ในปี 2561 นี้ได้หวัดมีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง สายพันธุ์ H5N2

เป็นจำนวนมาก สำหรับสถานการณ์ในประเทศอินเดียได้ดำเนินการทำลายสัตว์ปีก 117 ตัวจาก 705 ตัวในฟาร์มแห่งหนึ่ง ในรัฐ Bihar ทางตะวันออกของประเทศซึ่งไม่ไกลจากชายแดนติดกับประเทศเนปาลและบังคลาเทศ การระบาดเริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 แต่เจ้าหน้าที่ไม่ได้ยืนยันการพบโรคไข้หวัดนกจนถึงวันที่ 19 ธันวาคม 2561 นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของสวนสัตว์ Patna ในรัฐ Bihar รายงานพบสัตว์ปีกป่วยตายจากโรคไข้หวัดนกเพิ่มเติม 2 ตัว ตามรายงานของ Avian Flu Diary และเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่รายงานพบนกยูงในสวนสัตว์แห่งนี้ติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนกตาย 6 ตัว (ที่มา: <http://www.cidrap.umn.edu/news-perspective/2018/12/news-scan-dec-31-2018>)

2. สถานการณ์โรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H9N2 ในคน สาธารณรัฐประชาชนจีน

ข้อมูลจากเว็บไซต์ CIDRAP ณ วันที่ 2 มกราคม 2562 รายงานว่า เจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพของสาธารณรัฐประชาชนจีนยืนยันพบผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนก H9N2 เป็นเพศหญิง อายุ 32 ปี จากเมือง Shenzhen มณฑล Guangdong ตามรายงานของรัฐบาลมาเก๊า ซึ่งเผยแพร่โดย Avian Flu Diary ผู้ป่วยรายนี้เริ่มป่วยวันที่ 19 ธันวาคม 2561 เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลวันที่ 25 ธันวาคม 2561 มีอาการไม่รุนแรง ขณะนี้ยังไม่มีข้อมูลการสัมผัสปัจจัยเสี่ยง ผู้ป่วยรายนี้เป็นผู้ป่วยโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H9N2 รายที่ 6 ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปี พ.ศ. 2561 โดยองค์การอนามัยโลก ได้ปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันในเดือนธันวาคมสำหรับผู้ป่วยโรคไข้หวัดนก รายที่ 4 และ 5 ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งสองรายเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี รายแรกจากมณฑล Guangdong เริ่มป่วยวันที่ 16 ตุลาคม 2561 และรายที่สอง จากมณฑล Guangxi เริ่มป่วยวันที่ 10 ตุลาคม 2561 โดยผู้ป่วยจากมณฑล Guangdong มีประวัติสัมผัสสัตว์ปีกมีชีวิต ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงของการติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนก (ที่มา: <http://www.cidrap.umn.edu/news-perspective/2019/01/news-scan-jan-02-2019>)